

Христос воскресе!

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА С, БРОЙ 8

СОФИЯ, 16 – 30 АПРИЛ 2000 г.

ЦЕНА 0,40 лв.

<http://www.aster.net/ort.church.bg>

- **От Лазаровден до Велика събота** – евангелски събития, богослужебни последования **стр. 3**
- **Голгота и Възкресението в световната история** **стр. 4**

- **Христос воскресе!** – за свидетелството на пасхалната радост **стр. 5**
- **Страстите „иудейски“** – или пътят от „осанна“ до „разпни Го“ **стр. 6**

- **Храмов празник на сливенската църква „Св. София“** **стр. 6**
- **За жените в Църквата – откровено** – някои истини и някои недоразумения **стр. 7**

ПАТРИАРШЕСКО И СИНОДАЛНО ПАСХАЛНО ПОСЛАНИЕ

Възлюбени чедо на светата ни Църква,
ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Радостната вест за преславното Христово Възкресение от векове оглася вселената. Днес отново възсия в слава великата Божия правда, изгря непобедимата Божия истина, възцарува вечната Божия любов. В светия град Иерусалим чудесно пламти свещеният божигробски Пасхален огън и носи благодатно въздушвление. Блажен е, който с духовния си устрем се е докоснал до радостта на Възкресението. Особено блажен е онзи, който е очистил чувствата си и с духовните си очи съзерцава с възторг непреходната светлина на животворния Гроб Господен. Преблаген е онзи, който е възлюбил Възкръсналия Христос и Неговото явяване.

В тази светозарна и спасителна нощ празнуваме завършека на Божието домостроителство за нашето изкупление и спасение. Единородният Син Божий се възплъти, стана човек, живя между нас и чрез страданията и славното Си Възкресение ни изкупи от греха и неговия горчив плод – смъртта. Затова и ние заедно със св. Йоан Златоуст възкликваме: „Де ти е, смърте, жилото? Де ти е, аде, победата? Възкръсна Христос и ти бе повален! – Възкръсна Христос и живот се вдвори!“

Възкресението Христово, което тържествено празнуваме, е най-великото и славно събитие в човешката история. То е доказателство за божествената природа на Въплътения се Изкупител, извор на сили и крепка вяра във Възкръсналия Господ.

Светата ни православна вяра има за основа Христовото Възкресение. Без вяра във Възкресе-

нието на Христа няма спасение. Възкресението Христово е залог и уверение за всеобщото възкресение и живота в бъдещия век, както изповядва-

други да се прегърнем, да назовем братя и тези, които ни ненавиждат, всичко да простим заради Възкресението и така да възкликнем: „Христос възкръсна от мъртвите, със смъртта Си смъртната победи, и на намиращите се в гробовете живот подари!“

Спасална отеческа обич поздравяваме духовните ни чедо в родна България и извън нейните предели по случай светозарния празник на празниците и тържеството на тържествата. Да навлезем в третото хилядолетие с благослова на Възкръсналия: „Мир вам!“ (Йоан. 20:19). „Радвайте се!“ (Мат. 28:9). Този Христов мир и радостта от Възкресението да бъдат благодатните семена в нашите души и в живота на човечеството, за да произраснат благите плодове на мира, справедливостта и истината.

Благодатта на Възкръсналия Господ и Спасител да бъде с всички вас! Амин!
ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД
† МАКСИМ
ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ
ЧЛЕНОВЕ НА СВ. СИНОД:

- † Ловчански митрополит **ГРИГОРИЙ**
- † Врачански митрополит **КАЛИНИК**
- † Сливенски митрополит **ЙОАННИЙ**
- † Пловдивски митрополит **АРСЕНИЙ**
- † Видински митрополит **ДОМЕТИАН**
- † Варненски и Великопреславски митрополит **КИРИЛ**
- † Американски и Австралийски митрополит **ЙОСИФ**
- † Западно- и Средноевропейски митрополит **СИМЕОН**
- † Бивш Нюйоркски митрополит **ГЕЛАСИЙ**, Главен секретар на Св. Синод
- † Великотърновски митрополит **ГРИГОРИЙ**
- † Доростолски и Червенски митрополит **НЕОФИТ**
- † Неврокопски митрополит **НАТANAИЛ**
- † Плевенски митрополит **ИГНАТИЙ**
- † Старозагорски митрополит **ГАЛАКТИОН**

ме в Символа на вярата. Чрез смъртта Си Христос потъпка смъртта и ни дари живот и безсмъртие.

Победата на живота над смъртта бе извършена от Христа Спасителя, Който има в Себе Си живот (Йоан. 1:4) и Който е Началник на живота (Деян. 3:15). По силата и в резултат на Неговата победа бе даден живот на целия човешки род: „Понеже, както смъртта дойде чрез човека, тъй и възкресението от мъртви дойде чрез човека. Както в Адама всички умираат, тъй и в Христа всички ще оживеят“ (1 Кор. 15:21-22).

С вярата във Възкресението апостолите победиха царства, вършеха правда, свидетелстваха без страх за Христа Разпнатия, Който бе за тях „Божия сила и Божия премъдрост“ (1 Кор. 1:24). Св. Йоан Богослов потвърждава: „Тази е победата, която победи света – нашата вяра“ (1 Иоан. 5:4). Тя е извор на живот и несекваща радост в сиянието на всепобедното Възкресение.

Възлюбени,
Ден на Възкресението е! Да възкликнем с Псалмопевеца: „Тоя ден е Господ сътворил: да се зарадваме и да се развеселим в него“ (Пс. 117:24). Да се просветим от тържеството и един

Забележка: По решение на Св. Синод това послание да се прочете от църковния амвон на Възкресение Христово, 30 април 2000 г.

Лазаровден

22 април (събота)

Евангелско събитие – Възкресяването на Лазар – Йоан. 11:1- 45

„Тогава мнозина от иудеите, които бяха дошли при Мария и видяха, що стори Исус, повярваха в Него.“

Богослужбен текст – Тропар, гл. 1 на Лазарова събота.

„За да увериш в общото възкресение, преди Твоите страдания от мъртвите въздигна Лазаря, Христе Боже. Затова и ние, които носим като деца знамената на победата, на Тебе, Победителя на смъртта, викаме: осанна във висините! Благословен е, Който иде в името Господне!“

Богослужение – Сутринта – Златоустова литургия.

Цветница

23 април (неделя)

Евангелско събитие – Вход Господен в Иерусалим – Тържественото визане на Исусе Христос в Иерусалим – Йоан. 12:12-19, Марк 11:1-11, Лука 19: 29-40.

„На другия ден тълпи народ, дошли на празника, като чуха, че Исус иде в Иерусалим, взеха палмови клончета и излязоха да Го посрещнат, като викаха: осанна! Благословен Иезицият в име Господне, Царят Израилев! (Йоан. 12:12-13).“

Богослужбен текст – Кондак, гл. 6.

„Носен на небесата върху престол, а на земята върху осле, Христе Боже, при хвала от ангелите и прослава от оцата, които Ти викаха: благословен си Ти, Който дойде да призовеш Адама.“

Богослужение – Сутринта – Златоустова литургия. Вечерта – Последование на Жениха.

Страстната седмица – седмица на Христовите страдания

Велики понеделник

24 април

Евангелско събитие – В утринното Евангелие (Мат. 21:18-43) се четат текстовете за изсъхналата смоковница (символ на иудейския народ, който се оказал недостоеен), за пратените на нивата двама сина и за сина на господаря и злодеите лозари (Мат. 21:28: 43).

В литургийното Евангелие (Мат. 24: 3-35) за разрушаването на Иерусалим и за края на света.

Богослужение – Сутринта – Утрения и Преждеосвещена литургия.

Вечерта – Последование на Жениха.

Богослужбен текст – Тропар, гл. 8, понеделник, вторник и сряда на утренията.

„Ето Младоженицът иде в полунощ и блажен е той раб, когото намери буден, а недостоеи е осли, когото намери безгрижен. Затова, внимавай, душо моя, да не те налегне сън, та да бъдеш предадена на смърт и да останеш вън пред затворените врати на царството, но опомни се и възкликни: свят, свят, свят си, Боже, заради Богородица помилвай ни!“

25 април

Евангелско събитие – В утринното Евангелие (Мат. 22:15-46 и 23:1-39) се припомня за усилията на книжници, фарисеи и садукееи да изкушават Исусе Христос с различни въпроси и изобличаването им от Него.

В литургийното Евангелие (Мат. 24:36-51; 25:1-46; 26:1-2 се разказва за Страшния съд, за добрия и лошия слуга, притчите за десетте девичи, и за талантните.

Богослужение – Сутринта – Утрения и Преждеосвещена литургия.

Вечерта – Последование на Жениха.

Велика сряда

26 април

Евангелско събитие – Утринното и литургийното Евангелие (Мат. 26: 6-16) ни напомнят за жената, помазала с миро Исусе Христос в дома на Симона Прокажени във Витания и за предателството на Иуда.

Богослужение – Сутринта – Утрения и Преждеосвещена литургия.

Вечерта – Малко повечерие.

Богослужбен текст – В химнографията се развива антитезата блудницата, умила нозете на Спасителя, и ученикът-предател Иуда и възможността всеки грешник да се спаси и всеки Христов ученик да погине.

Велики четвъртък

27 април

Евангелски събития – Исусе Христос умива нозете на учениците Си, установява тайнството Евхаристия, молитвата в Гетсиманската градина и залавянето на Исусе Христос (Мат.26:17-57).

Богослужение – Сутринта – Утрения, Велик маслосвет, Василиева литургия.

Вечерта – Последование на 12-те Евангелия (т.е. четат се 12 откъса от Евангелието).

След прочитането на 5-ия откъс се изнася от св. олтар Разпятното и се поставя в средата на храма за поклонение.

Богослужбен текст – вместо Херувимската песен се пее:

„На Твоята тайна вечеря за участник ме приеми днес, Сине Божий; защото няма да издам на Твоите врагове тайната, нито целувам ще Ти дам като Юда, но като разбойника Те изповядвам: спомни си за мене, Господи, кога дойдеши в царството Си.“

Велики петък

28 април

Евангелски събития – Осъждането на смърт на Исусе Христос, кръстните страдания, смъртта и погребението на Спасителя (Мат. 27: 1-60).

Богослужение – Сутринта – Царски часове, Вечерия, на която символично се извършва сваляне на Христовото тяло от кръста и погребение чрез изнасяне на Плащаницата.

Вечерта – Опело Христово, лития около храма.

Богослужбен текст – Антифон 15, глас 6.

„Днес виси на дърво Този, Който надвеси земята над водите; с венец от тръни се увенчава Този, Който е цар на ангелите; в лъжлива багревица се облича Този, Който облича небето с облаци; плесница приема, Този, Който в Иордан освободи Адама; с гвоздеи се приковава Младоженицът на Църквата; с копие се пробжда Симвът на Дева. Поклоняй ме се, Христе, на Твоите страдания (три пъти). Покажи ми и славното Твое възкресение.“

Велика събота

29 април

Евангелско събитие – След кръстната Си смърт Христос слезъл с душата и Божеството Си в ада, още докато тялото Му било в гроба, за да благовести спасение и там. Извел от ада в небесното царство всички старозаветни праведници.

Богослужение – Сутринта – Вечерия и Василиева литургия.

След апостолското четиво на литургията се промени обстановката в храма: оделните на свещенослужителите, облачението на храма се променят в светли цветове в знак на радост от Възкресението.

Богослужбен текст – Вместо Херувимска песен на литургията се пее:

„Да замячи всяка плът човешка и да застине със страх и трепет и нищо земно да не мисли. Защото Царят на царуващите и Господ на господаруващите иде да бъде заклан и да даде Себе Си за храна на възраците. И пред Него вървят ангелските ликове с всички Начала и власти, многоглатите херувими и шестокрылите серафими, които закриват лица и пеят песента: Ашдудя, ашдудя, ашдудя.“

Голгота и Възкресението в световната история

Дошъл в света за спасение на човека от греха, Господ Исус Христос приел да страда и в страданията Си да бъде прославен, за да повярват в Него, защото без вяра няма спасение. Затова Той казва: „И кога аз бѣда издигнат от земята, всички ще привлече към Себе Си“ (Иоан. 12:32). Евангелието свидетелства за чудно природно явление, когато Христос, прикован на Голготския кръст, страдал за греховете на цялото човечество. Слънцето скрilo своите лъчи, земята се разтърсила, завесата църковна във величествения Иерусалимски храм се раздрала и много тела на починали възкръснали и се явили на свои близки (Мат. 27:51-53). „Беше вече около шестия час, и настана мрак по цялата земя до деветия час“ (Лука. 23:44).

Тези събития са засвидетелствани в световната история.

Така, историкът Флегон, живял през II век след Христа, написал история за олимпиадите в 16 книги от началото им до 140 година след Христа, отбелязва, че в четвъртата година на 202-та олимпиада (това е около половината на 33-та година от летоброенето след Христа, т. е. в годината на кръстната смърт на Голгота на Христа) е имало странно, небивало дотогава слънчево затъмнение. Мракът бил толкова голям, че сред бял ден можело да се виждат звезди. Тогава станало и силно земетресение, което в областта на Витиния разрушило голяма част от гр. Никея.

Талес, гръцки историк, по всяка вероятност съвременник на Флегон, повтаря свидетелството за земетресението. И друг езически историк, за когото споменава църковният историк Евсевий, говори за земетръса, който през същата година обхванал Витиния и разрушил по-голямата част от гр. Никея.

Св. мъченик Лукриан, изправен пред съда на никонидийския стратег, като говори за земетресението по време на Голготските събития, посочва разпукалите се скали на Голгота, по думите му отбелязани в мъченическите актове. Св. Кирил Иерусалимски патриарх през V век свидетелства, че още личали разрушените в скалите.

При тържественото Си възилане в Иерусалим фарисеите искаха Христос да забрани на десата да пеят „Осанна“ и да казват: „Благословен Царят,

Който иде в име Господне! Мир на небето и слава във висините“ (Лука. 19:38). Но Той им каза, че ако те мълкнат – „камъните ще завикат“. Учениците се разбягали от страх. Но камъните заговорили, както Христос казал.

Слънцето скрilo своите лъчи: „от шестия час настана тъмнина по цялата

воположната страна. Моля те, напoмни му за това. Сам Аполофан ще се осмели ли да ме уличава в лъжа – мене, който бях и гледах заедно с него това зрелище и се чудех с него? Най-после по време на самото затъмнение нали сам той като че ли вѣн от себе си, сякаш предугаждаше какво става, обръщайки се към

земя до деветия час“ (Мат. 27:46). Затъмнението не било обикновено, следващо естествения ход на небесните светла. То не било краткотрайно, частично, а обхванало цялата земя, явно чудо. За това затъмнение свидетелстват и езически писатели-астрономи, които впоследствие станали християни, но по време на Голготските събития не знаели нищо за Христа и не били в числото на вярващите. Такъв е бил св. Дионисий Ареопагит. Той в писмо до св. Поликарп Смирненски, като отговаря на упреците на бившия си съработник Аполофан, упреква го, че за опровержение на езичеството си служи със свидетелствата от самите езичници, пише: „Сам Аполофан е длъжен да си спомни това, което се случи, когато бяхме заедно с него в Египет. Ние двамата, намирайки се близо до гр. Иерапол, видяхме извездъж, че луната се спусна за съединение със слънцето, при все че тогава не беше време за съединение и че от това произлезе затъмнение на слънцето. После около деветия час на деня (три часа следобед) ние пак видяхме, че тя остави заетото от нея място под слънцето и се спусна на диаметрално проти-

мен, възкликна: „Дионисие, тези изменения (в природата) са от Божията ръка.“ – Това пише Дионисий за Аполофан, но известно е, че и той лично се е чудил на това необикновено явление като астроном и като атинянин, споделящ тогава философата на Платон, че Бог може да страда, бидейки между хората, извикал: „Или Творецът на природата страда, или световната машина се разрушава!“

В друго писмо, отправено направо до Аполофан, след като вече е приел християнството, Дионисий пише: „Искам да ти напомним това, което се случи, когато ние бяхме заедно с тебе в Иерапол в Египет. Аз бях тогава на 25 години; мисля, че и ти – на толкова. В петък около шестия час, или около обед, ние видяхме, че извездъж луната се спусна под слънцето и от това произлезе затъмнение, което изпълни двамата ни с ужас. В това време аз те запитах какво мислиш за това необикновено явление и твоите думи никога няма да се заличат от паметта ми. Ти ми отговори: „Дионисие, тези изменения са от Божията ръка!“ – Аз старателно отбелязвам годината и датата на това явление и,

като сравних моите бележки с това, което по-късно Павел ми откри, обърнах се към истината, към която сега и ти, благодарение на Бога, принадлежиш.“

За кръстната смърт на Христа и Възкресението Му споменава и иудейският историк Йосиф Флавий, роден 37 г. сл. Р. Хр. В съчинението си „Иудейски старини“ (кн. XVIII гл. 4) той пише: „Около онова време е живял Исус, мъдър човек, ако само може да се нарече човек, защото Той извършвал чудесни дела, учил тези, които с охота приемат истината. Спечелил си много последователи, както из иудейците, тъй и сред езичниците. Той бил Месия (Христос).

Без да се гледа на кръстната Му смърт, на която Пилат по искане на старейшините на народа Го осъдил, първите Му ученици не отпаднали от предшната си към Него любов. Той им се явил три дни по-късно след Своята смърт, както са предказали пророците за това, а също тъй и за другите чудеса от живота Му.“ Кръстната смърт на Исус Христос се увенчала със славата на Възкресението Му, затова вярващите не се срамували от нея. Тя ги укрепявала и им давала смело да бъдат изповедници и мъченици за вяра-та.

При всяка победа един се радват, а други скръбят. А Христовата победа

над смъртта чрез Възкресението радва всички. Христос не е наречен свреелюбец, елинолюбец или беднолюбец, богатолюбец, а е признат от всички Човеколюбец. Неговата победа, Неговото Възкресение носи радост за всички. Всяка година великденската радост се подновява със същата сила, каквато е била в първите дни на Възкресението, защото плодът на това велико чудо е победа над греха и спасение за всеки вярващ във Възкресения в слава Господ Исус Христос.

Да пожелаем тази възкресенска великденска радост да бъде честна за всички.

† Траянополски епископ
ИЛАРИОН

ЗНАЕТЕ ЛИ ЧЕ...

Предателството на Иуда

Присъствал ли е Иуда при установяването от Спасителя на тайнството Евхаристия и Вкусил ли е той от пречистите Тяло и Кръв Христови? Едни свети отци отговарят положително, напр. св. Иоан Златоуст. Други, напр. Тащан, св. Ефрем Сирий, еп. Теофан Затворник, отговарят отрицателно. Църковното предание, изразено и в иконографията, също показва, че Иуда е приел пречистите Дарове, но ги е приел „за осъждане“ (1 Кор. 11:29).

По време на Таината вечеря апостолите били силно озадачени и притеснени от съобщението на Божия Син, че сред тях е онзи, който ще Го предаде. И без съмнение те внимателно са следили своя Учител, няма ли да посочи по някакъв начин предавателя. Иуда разбрал към кого се отнасят тези думи, но не искал да се издаде пред останалите апостоли и също се присъединил към общия въпрос: „Не съм ли аз, Господу?“ Но Христос и сега не отговорил направо, а само с думите, отправени към Иуда: „Ти казаш!“ В такъв случай Спасителят би трябвало и него да е причастил не само с Тялото, но и с Кръвта Си. Иуда напуснал горницата по-рано от Христос и другите апостоли, но вече причастен. В края на вечерята Господ изнесъл беседа, изло-

жена само у св. ап. Иоан Богослов. Излезлият преди това предаде не чух последните наставления Господни. Преди да излезе обаче, Божият Син му подал заляк хляб. Единствен от всички само св. ап. Иоан Богослов разбрал кой е предавателят. Но когато попитал тихо Христос за това, Той отново не назовал името.

Обръщайки се към светоотеческата литература, ще приведем размислите на Блажени Теофилакт по този въпрос. Обяснявайки Мат. 26:26, той пише: „Изразът „когато ядях“ показва безочовечността на Иуда. Ако и да е бил зрял, в такъв момент той би трябвало да се разкае за намерението си да предаде своя Угедна, след като яде с Него една храна от обща трапеза. Иуда обаче, макар и призван, макар и причастен с Тялото Христово, не се разкажа...“

Ето какво пише Блажени Теофилакт, обяснявайки и Лука. 22:21: „Нещастна душо, закостеняла в упорство, виж какво говори Господ: ето ръката на този, който Ме предава, е с Мене на трапезата“. И въпреки това безумният не се е разкажал. Христос казва това не толкова за да покаже, че знае какво ще се случи, но и за да ни покаже Своята благодат. Да разкрие и любовта на предавателя, който стои с Него на една трапеза, но не се откъзва от намеренията си...“

Ето какво казва и св. Иоан Златоуст по този повод: „Съпричастването с Таините предавателят е останал такъв, какъвто е бил. В него влязъл сатаната, за да издевателства над безсъвестността му.“

Превод от руски
Емил ПАРАЛИНГОВ

Христос воскресе!

Във възкресната нощ, когато пасхалното шествие спре пред затворените врати на храма, в тези последни минути тишина преди да избликне радостта от Възкресението, ние си задаваме един въпрос съзнателно или несъзнателно. Това е същият въпрос, ставен в сърцата на жените, които рано сутринта „след изгрев слънце“ дошли на Христовия гроб: „Кой ли ще ни отвали камъка от вратата гробни?“ Дали чудото ще се случи отново? Дали отново ще се изпълним с тази необяснима радост, която не може да бъде сравнена с нищо в света, тази радост, която през цялата нощ и за много дни напред ще струи от пасхалния поздрав „Христос воскресе!“ – Воистину воскресе!“ Този момент винаги идва. Вратите се отварят. Ние влизаме в храма изпълнени със светлина и започваме тържествената служба в ранната възкресна утрин.

Но някъде вътре в душата ни остава един въпрос. Какво означава всичко това? Какво означава да празнуваме Великден в този свят, пълен със страдание, омраза, дребнавост и войни? Какво означава да песем „със смърт смъртта победи“ и да слушаме, че „никой от мъртвите не остана в гроба“, когато смъртта, независимо от нашата ежедневна сутелня си остава абсолютна земна неизбежност... Възможно ли е Великден, тази светла, празнична нощ, да бъде едно моментно бягство от реалността, един духовен пир, след който рано или късно ще се завърнат всекидневнието, сивата действителност, неутомимо изтичащите дни, месеци, години и надпреварата към смъртта и небитието? Нали дълго време са ни говорили, че религията е самозаблуда и опиум, измислица, помагача на човека да се справи с трудностите, един вечен мираж. Не би ли било по-смело, по-достойно да отворим този мираж и да се срещнем лице в лице с грубата действителност? Какъв е отговорът на всичко това? Мисля, че първият може да е такъв: Не е възможно всичко да е само една измислица! Не е възможно толкова много вяра, толкова радост и светлина през тези 2000 г. да са били само едно бягство, мираж. Може ли един мираж да трае векове? Този аргумент има каква тежест, но той все още не е достатъчно убедителен и трябва ясно да кажем, че не съществува напълно убедителен отговор, такъв, който да бъде изцяло приет и публикуван като научно обяснение за вярата във Възкресението. В този случай всеки човек може да

Възкресение Христово

30 април

Богослужение – В 24 часа в събота срещу неделя чрез евангелското четиво се възвестява Христовото Възкресение и свещеникът поздравява миряните с: „Христос воскресе!“ След това се извършва пасхална утрениа и Златоустова св. литургия.

Богослужебен текст – Ирмос, гл. 1.

Ден на възкресение е, нека, люде, да сияем: Пасха е, Господия Пасха! Защото от смърт към живот и от земята към небето Христос Бог преведе нас, които песем тържествена песен.

свидетелства само за своето собствено преживяване. Размишлявайки за силното лично преживяване, изведижд откриваме причината за всичко останало. Осъзнаваме кое е осветило всичко с такава ослепителна светлина, и съмненията и въпросите се стопяват като восък на пламък.

Но за какво преживяване става въпрос? Не мога да го опиша по друг начин освен като среща с живия Христос. Моят вяра в Христос не е резултат от възможността, която съм имал да участвам в пасхалното тържество от ранно детство. Пасхата се е осъществила, тази неповторима нощ изпълва сърцето ми със светлина и радост и с такава победоносна си-

ла, струяща от поздравя „Христос воскресе!“ – Воистину воскресе!“ – защото моят вяра се е родила от срещата с живия Христос. Как и кога е станало това? Не знам, не си спомням. Знаем само, че всеки път, когато отворя Евангелието и прочета за Христос, за Неговите думи, за Неговото учение, съзнателно повтарям с цялото си сърце и с цялото си същество думите, казани от ония люде, които били изпратени да арестуват Христос и които се върнали при фарисеите, казвайки: „Никога човек не е говорил тъй, както Тоя Човек“ (Иоан 7:46).

И така, първото нещо, което знам, е, че Христовото учение е живот и че нищо на земята не може да

тайствата. Преживяването става все по-силно и това знание и усещане очевидно, че Христос е тук и че Неговото слово се е изпълнило: „Който Ме любил; и аз ще го възлюбя и ще му се явя Сам“ (Иоан. 14:21). И независимо от това дали съм сам, или сред хора, сигурността за Неговото присъствие, силата на Неговото слово, радостта от вярата в Него остават винаги с мене. Това е единственият отговор и единственото доказателство.

„Защо търсите Живия между мъртвите? Защо оплаквате Безсмъртния като смъртен?“ Следователно цялото християнство е преживяване на вярата отново и отново, като че ли за първи път чрез нейното възплъщение в ритуали, слова, песнопения и цветове. За невярващия това може наистина да изглежда като мираж. Той чува само думите, вижда само непонятните церемонии и ги разбира повърхностно. Но за вярващите всичко това струи отвътре не като доказателство за вярата, а като неин резултат, като нейно съществуване в света, в душата, в историята. Ето защо за нас траурът и скрътта на Разпети Петък са нещо реално, значимо и дисс. Ние можем да плачем при кръста и да преживеем всичко, което е допринесло за този триумф на злото, измяната,

страхливостта и предателството. Ние можем да съзерцаваме живоносния гроб на Велика събота с възление и надежда. И така всяка година ние можем да празнуваме Великден, Пасха, Възкресение. Защото Великден не е припомняне на събитие, станало в миналото. Той е една истинска радостна среща с Него, Когото нашите сърца отдавна са познали и посрещали като Живот и Извор на всяка светлина. Възкресната нощ свидетелства, че Христос е жив и е с нас и че ние сме живи с Него. Целият празник е една покана да погледнем живота и света и да видим изгряването на тайствения ден на Царството на светлината.

„От днес започва уханието на пролетта – пее Църквата – и обновеното творение личува.“ То личува във вяра, надежда и любов.

„Ден на възкресение е, да просием от тържеството и един друг да се прегърнем. На тези, които ни ненавиждат, да кажем „братя“ и всичко да им простим заради Възкресението. И така да възкликнем: Христос възкръсна от мъртвите, със смърт смъртта победи и на тези, които са в гробове, живот вечен подари!“

Христос воскресе!

Превод от английски:
Весела МИТЕВА

Жените, които вяха с Мария, като изпревариха утрото и намериха камъка отвален от гроба, чуха от ангела: Защо търсите между мъртвите като човек Онзи, Който пребъдва във вечна светлина? Вижте гробниците повивки! Тичайте и възвестете на света, че Господ възкръсна, като умъртви смъртта, понеже е Син на Бога, Който спасява човешкия род.

E C E

Живите камъни на Иерусалим

Свещен град на мира. Това значи Иерусалим.

Сакралното и мирът обаче не се забелязват просто око. Пътят към тях минава през едно твърде напрегнато ежедневие, наелектризирано от различни религиозни и политически енергии, оцветено от борбата за насыщения, озвучено от търговци, туристи, музика, камбани, глъч.

Градът се е променял многократно през хилядолетията. Възвеличаван, сриван до основи, завладяван, освобождаван, свиван и разширяван. Обликът му днес няма почти нищо общо с този преди 2000 години. Но духът на всяка промяна е попилав дълбоко в шупиците на иерусалимския камък и е оставал там завинаги. А целият град е иззидан от този камък.

Понякога камъкът

Край каменните стени на стария Иерусалим

лимските стени навътре към стария град. Минаваме през градската порта на Входа Господен в Иерусалим. И днес наоколо растат палми с пообрудени от туристите клони. Мъчим се някъде зад звънящите гласове на гидовете да доловим: „Осанна!“ Напразно, ако не звучи вътре в нас...

Поглед към Гетсиманската градина. В далечината се вижда руският девически манастир „Успение Богородично“

служил и като образ на вярата: „Ти си Петър (камък – б. а.), и на тоя камък ще съградя Църквата Си“ (Мат. 16:18).

В други случаи камъкът е свидетел на Безверие: „Иерусалиме, Иерусалиме, който избиваш пророците и с камъни убиваш пратените при тебе!“ (Мат. 23:37).

Тук хората с камък градили, с камъни и убивали.

Може би иерусалимският камък днес е най-живата връзка на съвременния посетител с древно минало на града.

Макар и многократно пренастроен, неведнъж ломени и раздробявани, сменяли мястото си в различни зидарии, камъните тук са си все същите.

Разглеждайки тези камъни, човек не знае, може би тук, по този е стъпвал св. цар Давид, а там, на онзи е седял Спасителят Христос.

Тръгваме от иеруса-

страшна и най-светла Пасха.

В Храма на праотците проповядва в плът и кръв Сам Христос.

Дни след това на горния етаж на един иерусалимски дом, запазен до днес, Спасителят споделя Тайната вечеря със Своите ученици. Вече е извършено и най-голямото предателство в човешката история.

За малко излизаме извън стените на града, в подножието на Елеонската планина. След Тайната вечеря, Христос и учениците са там. Нощ е. В онази нощ светели факли, сякаш още по-ярко да покажат непрогледния мрак.

Днес вечерно време отук се наблюдава електрическото сияние на сегашния Иерусалим. Но в Гетсиманската градина почти всичко е както тогава, в онази нощ. Не само камъните, но и маслиновите дървета, за които разказват, че корените им са същите, още живи.

Отново сме в Иерусалим. Христос е предаден на първосвещениците. Петър се е отрекъл от Учителя. Пропяват петли.

Съдът на Пилат. Камъните, е които е наслан дворът на преторията, са същите. По тях стъпваме и ние днес.

Тук сякаш винаги е Петък.

Поругание от езичниците, бичуване, присмех, хули, трънен венец. От камъните още звучи: „Разпни Го!“ Същите онези камъни-свидетели, записали гласа на хората.

„Вна Долороса“. В превод „Улиха на страданията“. Днес това е една от улиците на Иерусалим, следваща Христовите стъпки към Разпятното. Тясна уличка с каменна настилка, леко стръмна.

Товава този път извежда извън стени на Иерусалим към зловещо място –

възвишението Голгота. Там се извършвали екзекуциите на осъдените на смърт. Наблизо, пак в камъка, юдеите изсичали гробове за своите покойници.

„Вна Долороса“ сега води по-скоро към центъра на стария град, до отгорния каменен храм на Гроба Господен. Голгота,

Типична улица в стария град

към който се стреми душата. Тук всяка година празнуваме Възкресение Христово. Тук Ангелът отвалил камъка на запечатания Гроб, от който просякло нетленство. Оттук на всяка Велика събота се разпространява благодатният огън, за да достигне до всички кандила и души на християнския свят.

под къщите от горния ред. Покривът на едни служи за двор на другите по-горе. Игрят деца, все се прапе.

Стигаме пазара. Ухае на плодове, тук-там дъхът сека от мириса на гнило. Арабски търговец кой знае защо замеря с портюкал минаващ ортодоксален евреин. Никакво внимание от страна на последния. Дори и не се обръща. Фигурата му изчезва зад ъгъла в същия равен, ситнесто-забързан ход – дълъг черен балтон, бомбе, масури. Хората тук са се научили да поддържат напрежение, без да стигат лесно до конфликти. Все пак, Иерусалим е град на мира...

Наближаваме Стената на плач, единствения каменен градеж, останал от Иерусалимския храм след римското унищожително нашествие през 70-а година след Христа. Священо място за евреите. Едни мълят в унес псалми, други малко по-нагоре го охраняват. Срещат се дори жени войници. Млади, красиви момичета в униформи, с автомати през рамо. Това не им пречи съдържано да флиртуват със своите колеги мъже.

Малко по-нататък, на мястото на разрушения храм, блести позлатеният изострен купол на Омаровата джамия. Покрай каменен шадраван за ритуално измиване на крака като сенки отиват на молитва забудени фигури.

Извън каменните стени е новият град. Там камъкът е заменен с бетон и асфалт. Отдавна там не петят петли, а бръмчат автобуси и коли.

Бетонът и асфалтът не разказват. Те не са живи. За да оживят, трябва да минаат още хилядолетия.

Товава може би и те ще попият малко от невидения мир на свещенния град.

Пантелей ДРУМЕВ

Гробът Господен – мястото, където бил погребан и откъдето възкреснал Спасителят Христос

камъкът, на който било положено израненото Христово Тяло, светият Гроб – всичко това е покрито под купола на храма, строен още по времето на Константин Велики.

Скалата е облицована с мраморни плочи. Само на места е оставена в естествения си вид, покрит със стъкло, за да достигнат погледите ни пак до камъка. А тук камъкът е особено жив, защото в него е проникнала и се съдържа Христовата кръв.

Тук е земното жилище, където обитава светостта на Небесния Иерусалим – духовния град,

Отваряме очи и уши, оглеждаме се наоколо, насочваме отново стивата си към днешния Иерусалим, земята.

Изгубваме следите на иерусалимския камък. Благовоенията и таманът се смесват с парфюмите на поредната група поклонници. Делнично утрирени, някъде забързано вървят свещеници, монаси, кюрета, израелски полицаи, богомолци.

Излизаме от храма. Закачливи викове на търговци, миризма на фалафел и арабски хляб. Тече живот на две или три нива. Улиците понякога минават

Голгота. Мястото на светия Кръст Господен

За да не се изгубим във времето, вървим по горещите следи на камъка. Погледът се сведен, ушите не чуват нищо, освен гласа на Писанията. Връщаме се близо 2 хиляди години назад.

Месия влиза в града, смиренно възседнал осле.

Хиляди синове е дъщеря израилеви са започнали да се стичат към свещенния град. Иерусалим се готви да посрещне своята най-

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2000 г.

„Църковен вестник“		сп. „Духовна култура“	
1 година –	14,40 лв.	1 година –	6,00 лв.
6 месеца –	7,20 лв.	6 месеца –	3,00 лв.
3 месеца –	3,60 лв.		
Цена на 1 брой –	0,40 лв.	Цена на 1 брой –	0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София – 1090
ул. „Оборище“ №4
тел. 987-56-11; факс 989-76-00

Главен редактор
АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ

Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
ТБ Бюквим, клон Европа – София, пл. „Св. Неделя“ № 19
банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, а които да се изпращат с пощенски запис или пощенският код на получателя!

Напомняме, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.